Zkoušky dojitelnosti

- Zkoušky dojitelnosti
- Sestava "Seznam otelených dcer testovaných býků"

Zkoušky dojitelnosti

> Jedná se o metodu, která měří a hodnotí funkční vlastnosti vemene za účelem posouzení schopností produkce mléka dané dojnice. Hodnocena je rychlost toku mléka, tedy jak rychle a snadno je mléko uvolňováno. Výsledky této metody slouží jako podklad pro selekci zvířat v rámci šlechtění.

Zkoušky dojitelnosti jsou prováděny u předem vybraných dojnic zpravidla 1x za život. Zjišťován je tzv. **absolutní průměrný minutový výdojek (APMV)** v litrech za minutu.

APMV se vypočítává z celkového výdojku (bez zahrnutí strojního, případně i ručního dodojku), a tomu odpovídající doby dojení. Celkový výdojek se proto zapisuje bez dodojku a celková doba dojení odpovídá době celkového výdojku.

Při provádění zkoušek dojitelnosti ve stájích s AMS (roboty, varianta KU A4-R) je nutné zaznamenávat pouze čistou dobu dojení. Datové výstupy ze SW AMS mohou zahrnovat pevnou nebo proměnlivou dobu přípravy a takový údaj o době dojení není možný pro vyhodnocení zkoušky dojitelnosti použít.

Podmínky pro vykonání zkoušek dojitelnosti:

1. Zapojení krávy do KU a registrace otelení.
2. Pořadí laktace a plemeno krávy.
3. Počet dnů od otelení musí být v rozmezí 50–180.
4. Zkouška dojitelnosti může být provedena na 1.–4. laktaci.
5. Celkový výdojek musí být v rozmezí 3.0–40.0 litrů.
6. Doba dojení v intervalu 2.0–25.0 minut.
7. Vypočtený APMV je v intervalu 0.70–10.00.

Pro záznam údajů o provedených zkouškách dojitelnosti je zřízen v systému eSkot modul "Dojitelnost" umožňující registrovaným uživatelům záznam a vyhodnocení hlášené zkoušky. Hlášeny mohou být jak aktuálně provedené zkoušky dojitelnosti, tak opravy zkoušek dojitelnosti jednotlivých krav.

Při záznamu výsledků přezkoušených krav je možné zapisovat údaje od jednotlivých krav, u nichž zkoušku dojitelnosti provedl jeden technik KU identifikovaný svým číslem pro elektronický sběr dat (ESD) KU skotu. Zápis krav může být v libovolném pořadí. Kráva, pro kterou je oznámeno provedení zkoušky, musí však být již zařazena v automatizovaném zpracování dat kontroly užitkovosti, a to s otelením, po kterém je zkouška dojitelnosti provedena. Splnění této podmínky je rozhodující pro převzetí údajů o krávě, tj. datum otelení a pořadí laktace, plemeno, původ (otec krávy) a označení

zemědělského podniku a stáje, kde je kráva v KU zařazena. Při nesplnění této podmínky, tj. zařazení a otelení krávy v automatizovaném zpracování KU, nelze hodnocení zkoušky dojitelnosti propočítat a údaje jsou odmítnuty.

Při **provádění oprav** se zapisují se údaje od krav, u kterých byla chyba v hodnotových údajích, způsobená jakoukoliv příčinou (nesprávný zápis nebo nesprávné pořízení dat). Na požádání je možno zkoušku opakovat; pak platí výsledek opakované zkoušky.

> Zkoušky dojitelnosti slouží pro následné výpočty plemenných hodnot a selekčních indexů.

Zkoušky dojitelnosti mohou provádět pouze osoby odborně způsobilé podle § 30 odst. 2 plemenářského zákona pracovníci oprávněných osob určení k provádění kontroly užitkovosti, kteří jsou navíc proškoleni v metodice postupu kontroly dojitelnosti,

Zkoušky dojitelnosti jsou prováděny pouze u zdravých krav; vylučují se dojnice postižené zánětem mléčné žlázy a dojnice, které nedojí na všechny struky; neprovádí se rovněž u krav, které jsou v říji.

Dojitelnost pro potřeby kontroly dědičnosti se hodnotí zpravidla u dojnic na první laktaci; u krav navržených jako matky býků je možno dojitelnost hodnotit také na II. až IV. laktaci pokud nebyla hodnocena I. laktace.

Dojitelnost se zjišťuje pomocí mlékoměru s rekalibrovaným průtokoměrem schváleným ICARem; rekalibraci zajišťuje členská organizace ICAR 1x ročně. Před zkouškou se namátkově prověří výše podtlaku a počet pulsů dojícího stroje dle údajů výrobce.

Doba toku mléka se v případě dojení na stání nebo na dojírnách bez SW měří stopkami; začíná se měřit čas po nasazení posledního strukového násadce a končí ukončením průtoku mléka v dojícím zařízení. Stanovení doby toku mléka na dojírnách vybavených PC, využijí se ke stanovení doby toku mléka časy začátku a konce dojení ze SW dojírny. Během dojení se nesmí strukové nástavce zatěžovat.

Po skončení dojení se na průtokoměru odečte výdojek; výsledky, které jsou zjištěny při výdojku nižším než 3 kg, zůstávají nevyhodnocené a nepublikují se.

Sestava "Seznam otelených dcer testovaných býk?"

> Sestava je vytvářena pro potřeby vyhledávání dcer po testovaných býcích za účelem provádění zkoušek dojitelnosti a hodnocení exteriéru.

Jedná se o seznam prvotelek, které se otelily po genomických býcích. Pouze u plemene **C** a **H**.

Sestava je určena pro **bonitéry** a **techniky KU**, kteří provádějí zkoušky dojitelnosti. Sestavu si stahují technici KU na eSkotu v sekci SUPD za celý měsíc dle jednotlivých stájí, zvlášť za plemeno C a H. Rovněž se jedná o soubor určen do bonitérské aplikace.

V sestavě se tisknou prvotelky, jejichž otelení bylo nahlášeno v uplynulém kalendářním měsíci. Vedle čísla krávy je tištěn její otec, plemeno, datum otelení, datum narození, věk při otelení, dojivost v kg mléka při první kontrole, ovšem pokud je známa a příznak.
Prvotelka je označena za dceru testovaného býka podle kategorie zadané při registraci býka do Ústředního registru plemeníků (ÚRP) nebo písemným doložením požadavku na provedení zkoušek dojitelnosti (hodnocení exteriéru). Kategorie býků jsou přidělovány na základě limitů stanovených chovatelskými svazy chovatelů holštýnského a českého strakatého skotu.

Příznak T v řádku otelené dcery znamená požadavek na provedení zkoušky dojitelnosti (hodnocení exteriéru).
Příznak X v řádku otelené dcery znamená otelení prvotelky bez požadavku na provedení zkoušky dojitelnosti (hodnocení exteriéru).

Pozn. I při změně kategorie býka v ÚRP na „prověřený býk“ mohou být jeho dcery vypisovány do sestavy s příznakem T, a to až do splnění limitu na počty provedených zkoušek dojitelnosti (hodnocení exteriéru) podle stanovení svazů.

Obrázek 10: Ukázka sestavy "Seznam otelených dcer testovaných býků"

KU-08C/KKU124

SEZNAM OTELENYCH DCER TESTOVANYCH BYKU ZA MESIC RIJEN/25

03.11.2025

ORG-KU: 160 DRUZSTVO PRO KONTROLU UZITKOVOSTI V C STR-KU: 729 DKU-CERMAKOVA HANA

CHOVATEL: SMIDA JAROMIR

CISLO STAJE	NAZEV STAJE	CISLO KRAVY	OTEC	PLEMENO	OTELENI	NAROZENI	VEK	KU	PZK
52 000568 11	LEDCE - UJEZDEC	CZ 518144 952	BA-134	C100	04.10.25	27.07.23	26/09	22	X

CHOVATEL: ZD ZLATY POTOK

CISLO STAJE	NAZEV STAJE	CISLO KRAVY	OTEC	PLEMENO	OTELENI	NAROZENI	VEK	KU	PZK
52 009668 10	SUDIN	CZ 413973 952	AMT-048	C100	08.09.25	26.12.22	32/14	29	X
		CZ 413983 952	HG-515	C100	08.09.25	22.01.23	31/17	27	X

CHOVATEL: ZOPOS A.S

CISLO STAJE	NAZEV STAJE	CISLO KRAVY	OTEC	PLEMENO	OTELENI	NAROZENI	VEK	KU	PZK
52 001266 39	SVIDNICE	CZ 432367 952	HCH-040	C100	26.09.25	01.07.23	26/27	21	X
		CZ 432451 952	POL-026	C100	15.09.25	30.08.23	24/17	27	X
		CZ 432452 952	HG-533	C100	23.09.25	31.08.23	24/24	31	X
		CZ 432453 952	HCH-132	C100	20.09.25	01.09.23	24/20	26	X
		CZ 432454 952	HG-533	C100	24.09.25	02.09.23	24/23	30	X
		CZ 432468 952	HG-507	C100	24.09.25	17.09.23	24/08	31	X
		CZ 432470 952	HCH-132	C100	26.09.25	19.09.23	24/08	29	X
		CZ 432482 952	POL-026	C100	18.09.25	28.09.23	23/21	39	X
		CZ 432483 952	HG-507	C100	25.09.25	30.09.23	23/26	27	X
		CZ 432488 952	POL-026	C100	06.10.25	16.10.23	23/21	21	X
		CZ 432489 952	HG-507	C100	27.09.25	16.10.23	23/12		X
		CZ 432498 952	HG-533	C100	12.10.25	04.11.23	23/08		X
		CZ 432500 952	HCH-132	C100	26.09.25	04.11.23	22/23	24	X

CHOVATEL: PODORLICKE ZD

CISLO STAJE	NAZEV STAJE	CISLO KRAVY	OTEC	PLEMENO	OTELENI	NAROZENI	VEK	KU	PZK
52 001503 11	OHNISOV	CZ 496334 952	RAD-580	C100	08.09.25	06.02.23	31/02	32	X
		CZ 496376 952	RAD-579	C100	26.09.25	29.03.23	29/30		X
		CZ 496383 952	HG-442	C100	14.09.25	16.04.23	28/30	22	X
		CZ 496392 952	HG-509	C100	14.09.25	04.05.23	28/12		X
		CZ 496401 952	HG-509	C100	17.09.25	12.05.23	28/07	30	X
		CZ 496464 952	HCH-122	C100	22.09.25	22.05.23	28/02	12	X
		CZ 496471 952	RAD-580	C100	08.09.25	04.06.23	27/06	26	X
		CZ 496474 952	MOR-310	C100	24.09.25	09.06.23	27/17		X
		CZ 496490 952	MOR-310	C100	17.09.25	30.06.23	26/19	17	X
		CZ 496493 952	HG-509	C100	21.09.25	02.07.23	26/21		X
		CZ 496494 952	HG-509	C100	09.09.25	03.07.23	26/08	29	X
		CZ 496499 952	MOR-310	C100	01.09.25	11.07.23	25/22	25	X